

Com estalviar a la factura de la llum?

Índex

0	Introducció	3
1	Cinc cèntims sobre el mercat elèctric espanyol	4
2	La potència contractada	9
3	L'energia utilitzada	13
4	La tarifa contractada	16
5	Impostos i altres conceptes	18

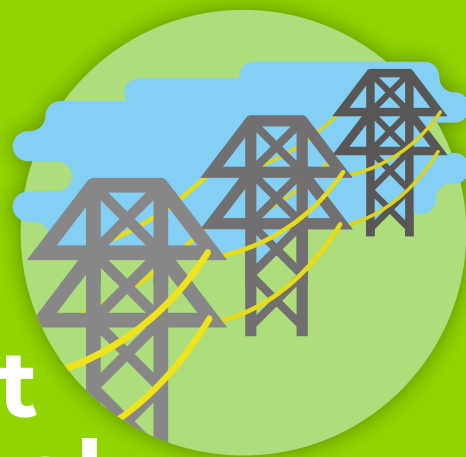
0 Introducció

Cada mes totes les llars ens enfrontem a la factura de la llum, un trencaclosques format per múltiples partides que ens costa d'entendre. Paguem per l'energia utilitzada, paguem per la potència contractada, paguem segons la tarifa contractada i també paguem per altres conceptes: un impost d'electricitat, un peatge d'accés perquè l'electricitat ens arribi a casa, el lloguer del comptador, un bo social i el 21 % d'IVA (durant el 2024 reduït al 10% de manera temporal a causa de les mesures excepcionals aplicades pel govern espanyol).

Segons l'OCU, només l'11 % de les persones usuàries entén la factura de la llum. En aquest recorregut formatiu, intentarem fer créixer aquest percentatge: en primer lloc, aprendrem unes quantes nocions sobre el funcionament del mercat elèctric espanyol, i després coneixerem les interioritats de la factura de la llum i totes les possibilitats que tenim al nostre abast com a usuàries d'electricitat per fer més eficient el nostre consum energètic.

1 Cinc cèntims sobre el mercat elèctric espanyol

1 Cinc cèntims sobre el mercat elèctric espanyol

Sovint sentim o llegim que el sistema elèctric espanyol està liberalitzat, que des del 1998 existeix el “mercat lliure” de l’electricitat. Es tracta d’una afirmació discutible, atès que la distribució de l’electricitat continua bàsicament controlada per cinc grans empreses, de manera que és més aviat un mercat en règim d’oligopoli. Aquesta liberalització només s’ha donat en les activitats de producció i comercialització, que representen un percentatge molt petit de l’import total que mou el sector elèctric, i, així i tot, el pes que té l’oligopoli també a les activitats liberalitzades és molt significatiu.

D’ençà de la dècada de 1980, l’aplicació arreu de les polítiques neoliberals va comportar la privatització generalitzada d’una part o de la totalitat dels sistemes elèctrics de molts estats.

El sistema elèctric espanyol comprèn la generació, el transport, la distribució i la comercialització de l’electricitat, que són activitats executades d’una manera separada encara que amb una estreta vinculació entre elles. Expliquem les característiques de cada una d’aquestes quatre activitats.

› La generació o producció

Correspon a totes les plantes i centres de generació d’energia elèctrica, des de **centrals nuclears**, de **carbó**, **fuel**, gas i **hidràulica**, fins a fonts d’energia renovable (**solar**, **eòlica**, **fotovoltaica** i **biomassa**), a més de residus i **cogeneració**. Cal assenyalar que, a l’Estat espanyol, hi ha prou centrals per produir l’electricitat que s’utilitza; amb tot, els intercanvis d’energia amb els estats veïns, sobretot França i Marroc, són constants i, quan l’electricitat d’aquests països és més barata que la pròpia, s’importa.

› El transport

L’energia s’acostuma a generar lluny dels centres de consum; per tant, un cop generada, s’ha de transformar i transportar per les línies d’alta tensió fins a les subestacions transformadores. Aquesta activitat del sistema elèctric està encomanda a Red Eléctrica de España (REE), que és la societat anònima que gestiona i manté les línies de transport d’alta tensió.

› La distribució

L’electricitat es transporta des de les subestacions fins als punts de consum (llars, comerços, indústries) per mitjà de cables de mitjana i baixa tensió. Aquesta xarxa elèctrica de distribució és propietat de les empreses distribuïdores. Cada una s’encarrega, dintre de la seva zona d’actuació, de garantir que arribi el corrent a tots els punts a través del cablejat, de mantenir-lo i de vetllar pel seu bon funcionament. També ha de prendre les lectures dels comptadors dels punts de subministrament i enviar-les a la comercialitzadora.

El govern considera la distribució com un monopoli històric natural per part d’aquestes cinc empreses: EDP, Endesa, Iberdrola, Naturgy i Viesgo. Aquestes companyies estan agrupades des del 2018 en l’associació AELEC (Asociación Española de la Indústria Elèctrica), que substitueix la històrica Unesa, creada el 1944. La llei també atribueix a cada companyia el monopoli de les xarxes de distribució i la seva gestió directa en unes zones geogràfiques determinades.

En total, hi ha més de tres-centes companyies distribuïdores registrades, moltes d’abast local. Ara bé, més del 95% del negoci es reparteix entre les cinc companyies esmentades anteriorment.

L'empresa distribuïdora també juga un paper molt important en la generació, ja que concedeix punts de connexió per a les instal·lacions productores d'electricitat. Sovint aquesta concessió situa les instal·lacions de generació que són propietat del mateix grup empresarial en les zones on tenen el monopoli de la distribució. També són freqüents els casos en què la distribuïdora de zona d'un dels cinc grans grups empresarials posa traves a les instal·lacions solars per a l'autoproducció.

La distribució constitueix una activitat essencial del sistema elèctric, no solament per les dimensions del negoci, sinó també per l'impacte que té la gestió de la xarxa en la generació. També és l'activitat elèctrica que més beneficis econòmics reporta. Al sistema elèctric li costa uns 5.000 milions d'euros cada any.

> La comercialització

L'empresa comercialitzadora compra l'energia a l'engròs a les distribuïdores en el mercat elèctric, o directament als generadors, i la ven al detall als usuaris finals.

Som Energia es troba en la generació i en la comercialització. Les persones usuàries només podem triar la comercialitzadora que volem contractar, però no la companyia distribuïdora.

El **mercat elèctric** és el mecanisme pel qual es determina el preu de l'electricitat que haurà de pagar el majorista. Aquest mercat es coneix com a *pool* i el gestiona l'Operador de Mercat Ibèric (OMIE), que fa d'**operador del mercat**.

El *pool* elèctric té una sessió diària, 6 intradiàries i un mercat continu. La sessió diària, o mercat diari, també anomenat mercat SPOT, és on es negocia la major part de l'energia, mentre que en les subhastes intradiàries (mercats intradiaris) s'ajusten algunes quantitats programades un cop ja fixat el mercat diari. Finalment, el mercat continu és similar als intradiaris, però no funciona amb subhastes, sinó amb ordres de compra.

Al mercat elèctric diari, el més important de tots, les empreses generadores d'energia (hidràulica, nuclear, tèrmica, renovables...) presenten a l'operador del mercat (OMIE) les seves **ofertes de generació** o venda per a cadascuna de les 24 hores de l'endemà. Al seu torn, comercialitzadores i grans consumidors (domèstics i industrials) presenten les seves **ofertes d'adquisició** o compra, és a dir, l'energia que preveuen utilitzar en cadascuna d'aquestes hores. La capacitat de fer **intercanvis internacionals** d'energia també s'inclou com una variable més del mercat. Som Energia participa en aquest mercat diari a través del grup de compra cooperatiu Unión Electro Industrial, impulsat per Enercoop, una cooperativa elèctrica amb més de 100 anys d'història.

De forma horària, l'OMIE ordena les ofertes de generació de més petita a més gran segons el preu de venda (oferta) i de més gran a més petita segons el preu de compra (demanda). El preu de l'electricitat i la quantitat d'energia que vendrà i/o comprarà cada agent es determina a partir d'un punt d'equilibri entre l'oferta i la demanda. Són les **ofertes acceptades**.

Tot seguit, es procedeix a la **liquidació** amb les **societats comercialitzadores**, i les companyies generadores que han guanyat la subhasta transfereixen aquesta energia: primer per les línies d'alta tensió de REE i després per les xarxes de mitjana i baixa tensió de les **companyies distribuïdores** fins al consumidor final, que tant pot ser **client a tarifa regulada** com **client qualificat**.

Hi ha un altre mercat elèctric, que és el mercat de derivats, on es compra i ven electricitat —normalment en grans volums— per setmanes, mesos o, fins i tot, a un o dos anys vista. Els preus d'aquest mercat acostumen a ser més alts, però també són més estables, i poden tenir un caràcter especulatiu. Perquè ens en fem una idea: una empresa podria comprar electricitat de l'any que ve i tornar-la a vendre demà passat.

Finalment, hem de saber que el mercat elèctric és marginalista, és a dir, que totes les companyies productores cobren al preu del darrer productor que hagi entrat al mercat.

Els preus de l'energia a l'Estat espanyol, en comparació amb la resta de països de la Unió Europea, ha tingut una àmplia fluctuació i variabilitat els últims deu anys. Per exemple, si ens fixem en com varia la taxa de variació interanual, s'observa que el 2023 el preu va baixar un 40,3%, però, en canvi, el 2022 havia pujat més d'un 70% respecte a l'any anterior. Això reflecteix la volatilitat del mercat elèctric. A més a més, també cal considerar que mentre que els grans usuaris industrials tenen uns preus relativament bons, els usuaris domèstics i les petites i mitjanes empreses suporten uns preus més elevats.

Val la pena que destaquem tres característiques del mercat elèctric:

- El sistema per determinar el cost que paguem és la subhasta. Es tracta d'un **sistema especulatiu**, no real, perquè no parteix dels costos del sistema, sinó que l'electricitat es considera un producte financer més.
- D'altra banda, és un **mercat lliure fictici** perquè les cinc mateixes companyies que venen energia són les cinc principals que també la compren, per mitjà d'una altra empresa del mateix hòlding empresarial.
- Finalment, recordem que el mercat elèctric és **marginalista**, és a dir, que totes les companyies productores cobren l'electricitat que generen al preu que ofereix el darrer productor que cobreix l'última unitat d'electricitat demandada, o sigui al preu més car, quan no a tots els costa el mateix produir-la. És a dir, centrals amortitzades, bàsicament hidroelèctriques construïdes fa molts anys (algunes en fa més de cent, com la central hidroelèctrica de Talarn, creada el 1916) o nuclears ja amortitzades, ve-

nen l'electricitat al preu de la tecnologia més cara. Aquest sistema de fixació de preus ve regulat per la Unió Europea.

I, abans d'acabar, tres informacions importants:

- Les companyies elèctriques tenen un grapat de "beneficis caiguts del cel" o beneficis sobrevinguts. Un d'ells és compensar de manera excessiva algunes infraestructures ja amortitzades, com ara centrals nuclears i grans centrals hidroelèctriques pel sistema de preus marginalista aplicat.
- Hi ha un estret lligam entre poder polític i sector energètic. Desenes d'exdiputats, ex-secretaris d'estat i altres càrrecs polítics estan o han estat en els consells d'administració de les empreses elèctriques durant aquests anys. A més, l'operador del sistema, Red Eléctrica, és la companyia que més antics polítics acull. S'estima que tres de cada deu ministres acaben ocupant càrrecs en lobbys o en l'alta gestió en les principals indústries espanyoles, incloent-hi el sector energètic.

Quin pot ser l'interès d'aquestes empreses per contractar-los i amb honoraris astronòmics, si no és la seva xarxa de contactes amb l'administració que han governat? I per què aquestes companyies, com en general totes les de l'Ibex 35, valoren tant aquests contactes personals si no és per influir en les decisions de l'administració en favor dels seus interessos?

Si a les portes giratòries, hi afegim la pressió que els cinc grans grups elèctrics exerceixen a través de les seves associacions patronals que actuen com a lobby —ahir Unesa, avui AELEC; el Foro Nuclear o altres—, acabarem per entendre per què la llum ens surt tan cara, per què l'Estat espanyol està encara tan endarrerit en energies renovables i per què és urgent lluitar per un nou model energètic que consideri l'energia com un bé comú i que el gestioni basant-se en els principis de la democràcia energètica.

Ara que ja sabem una mica com funciona el sistema elèctric espanyol —qui vulgui saber-ne més, pot fer el recorregut formatiu sobre el mercat elèctric disponible a l'Aula Popular de Som Energia—, centrem-nos en la factura de la llum.

Hi ha quatre elements que determinen el preu que hem de pagar: el primer, la potència contractada; el segon, l'energia utilitzada; el tercer, la tarifa contractada i, finalment, els impostos i altres conceptes.

2 La potència contractada

2 La potència contractada

La potència contractada és un import fix anual que es factura de manera mensual i que no depèn de la quantitat d'energia que utilitzem, sinó dels dies que compren la factura.

Perquè ho entenguem fàcilment, la potència contractada equival al **nombre d'aparells que podem fer servir en un mateix moment** (la rentadora, el rentaplats, el forn elèctric, la calefacció...). Per saber quina potència necessitem contractar, tan sols hem de sumar les potències dels equips elèctrics que utilitzem en el mateix moment i aplicar-hi un **factor de simultaneïtat** —el seu valor oscil·la entre 0 (quan no fem servir cap electrodomèstic) i 1 (quan els fem servir tots alhora); a les llars, fluctua entre 0,3 i 0,5.

Vegem-ho amb un exemple: si la potència dels nostres electrodomèstics puja a 7.700 W (watts) i hi apliquem un factor de simultaneïtat de 0,4, tenim un resultat de 3.080 W. Això vol dir que haurém de contractar una potència lleugerament superior a aquesta xifra.

Un consell: no cal tenir tots els aparells connectats alhora (rentadora, forn, cotxe elèctric carregant, aire condicionat o calefacció elèctrica...). Si podem adaptar aquests usos, podem abaixar la potència contractada i pagar menys. A més, cal tenir en compte que els **comptadors digitals**, dels quals parlarem més endavant, tenen una certa tolerància. Això vol dir que, si ens passem una mica de la potència contractada, no passa res: la poden suportar durant uns minuts.

En aquest [Manual de potència a contractar](#) trobem una llista amb el consum típic en watts de la majoria d'electrodomèstics que fem servir a casa. Una altra opció per calcular la potència que necessitem és utilitzar un mesurador d'ener-

gia. En aquest sentit, els [Grups Locals de Som Energia](#) ofereixen aquests mesuradors a les sòcies i socis de la seva zona.

A més, els comptadors digitals han obert vies més objectives per identificar la potència que necessitem. Recomanem veure el vídeo [“La potència contractada: com puc saber la potència que necessito a casa”](#), on trobarem una explicació molt didàctica sobre què és la potència contractada, com podem consultar la informació del comptador de la llum per saber quanta potència necessitem a casa, quina tenim contractada i què podem fer per canviar-la.

El vídeo ens recorda que la potència és el màxim d'electricitat que podem fer servir en un mateix moment i que, com més potència contractada tinguem, més aparells podrem utilitzar alhora. També ens recomana que la potència contractada s'ajusti a les nostres necessitats, i que no sigui ni massa alta, per no pagar més del compte; ni massa baixa, per no fer saltar el diferencial que ens dona accés a la llum, que segurament és al comptador (si tenim una instal·lació antiga, serà al quadre elèctric a l'entrada de la casa). Per conèixer la potència que tenim contractada, no més hem de mirar qualsevol factura o entrar a [l'Oficina Virtual](#) de Som Energia.

[Per saber la potència que necessitem](#), a més de sumar la potència dels nostres aparells, també podem endollar tots els aparells alhora i mirar al nostre [comptador digital](#) quina és la potència que estem utilitzant en aquell moment.

Entrem per uns moments en el món dels comptadors digitals. L'armari o la sala on es troben els comptadors d'un edifici ha de ser accessible per a les usuàries; a vegades, requereix l'ús

d'una clau mestra, que es pot trobar en qualsevol ferreteria.

Recordem que el comptador ha d'estar precintat. Si no ho està, podem tenir un problema (hem de demanar que el vagin a precintar). De vegades, el comptador és dins d'una caixa de protecció propietat de l'usuari i, per tant, l'hem de poder obrir per navegar per les opcions del comptador. Si no podem accedir al comptador per aquesta caixa, mai no l'hem de forçar, però com a persona usuària podem contactar amb un electricista perquè la substitueixi o ens en faciliti l'accés.

Els comptadors tenen una pantalla per llegir les dades i un botó per navegar. Els botons funcionen amb pulsacions llargues, per entrar dins dels temes del menú, o amb pulsacions curtes, per saltar d'un tema a un altre.

Per saber la potència que estem utilitzant en un moment determinat busquem L4 INFO, fem una pulsació llarga, busquem amb pulsacions curtes el valor L44 V INST, fem una pulsació llarga i busquem el codi de la part superior que sigui 0.17.0. Aleshores, podrem veure la potència que en aquells moments està fent servir a la llar. Si esperem uns segons, el comptador tornarà a la posició inicial.

O sigui:

MENÚ → L4 → INFO → L44 V INST → 0.17.0

Un segon factor a tenir en compte a l'hora de contractar la potència és saber si disposem d'una **instal·lació monofàsica o trifàsica**. La **monofàsica** té un sol corrent altern, amb una tensió que oscil·la entre els 220 i els 230 volts, i és la instal·lació més habitual a les llars. La **trifàsica**, en canvi, compta amb tres corrents alterns diferents, amb tensions entre 380 i 400 volts, que divideixen la potència en tres vies. Aquest tipus d'instal·lació s'acostuma a trobar a les indústries, als edificis comercials i també en alguns habitatges antics.

Si la suma de la potència dels nostres aparells elèctrics és inferior a 15 kW, llavors podem tenir una instal·lació monofàsica; si és superior a 15 kW, aleshores hem d'optar obligatòriament per una trifàsica.

Recordem que necessitem una instal·lació trifàsica, independentment de la potència contractada, sempre que tinguem algun aparell trifàsic (per exemple, el motor d'una piscina o la bomba d'un pou). Però si tenim una instal·lació trifàsica, podem connectar-hi aparells monofàsics sense problemes, simplement faran servir només una de les fases.

També podem consultar la potència màxima que hem fet servir els darrers mesos al web de la nostra companyia distribuïdora o bé a les factures de llum que emet Som Energia. Això també ens dona pistes sobre l'ús de potència que hem utilitzat i si ens cal actualitzar la potència contractada.

Imaginem-nos ara que hem arribat a la conclusió que necessitem **canviar la potència** que tenim contractada. Si tenim el contracte amb Som Energia, hem de saber que:

- 1 Podem canviar de potència a través de l'Oficina Virtual.** Dins de "contractes", hem d'anar a l'apartat de "modificar la potència contractada".
- 2 Per abaixar la potència, hem de pagar 10,94 euros** en concepte de drets de connexió. És un preu regulat per llei que cobra la distribuïdora a través de la factura de la llum.
- 3 Per apujar la potència, a més d'aquests 10,94 euros, n'hem de pagar 44,86 més per cada quilowatt que s'augmenti.** Només en el cas que faci menys de tres anys que vam abaixar-nos la potència contractada, el cost per cada quilowatt que augmentem serà de 24 euros en comptes de 44,86.
- 4 Fins a final de 2018, hi havia potències normalitzades:** 3,45 kW, 4,60 kW, 5,75 kW..., i només

es podien triar aquestes potències. Ara, però, **les potències varien de 0,1 en 0,1**, és a dir, que podem contractar 3,1 kW, 3,2 kW, 3,3 kW...

5 La companyia distribuïdora només ens permet modificar la potència contractada cada 12 mesos, tant si és per pujar com per abaixar la potència. Cal tenir en compte que, actualment, hi ha algunes mesures temporals dirigides a empreses i persones donades d'alta al Règim Especial de Treballadors Autònoms (o [assimilable](#)) que seran vigents fins a finals de juny de 2024. Aquestes mesures recullen avantatges en les modificacions de potència que s'expliquen en [aquest article](#).

6 Si volem demanar l'augment de la potència contractada, possiblement ens demanaran el **butlletí de reconeixement d'instal·lacions elèctriques de baixa tensió**, del qual parlarem a continuació.

7 Tot el procés triga, com a màxim, entre **dues i tres setmanes**. Quan es fa efectiu, Som Energia ens envia un correu electrònic comunicant-ho.

Centrem-nos ara en el butlletí: pot ser que per pujar la potència contractada ens demanin el [butlletí elèctric](#), un document que verifica que la instal·lació compleix les mesures de seguretat i ofereix garanties per fer els canvis que hem demanat i, a més, en cas que hi hagi un problema, permet corregir-lo abans que no causi un desperfecte més greu. Ens el poden demanar si la instal·lació és molt antiga o bé si la potència que volem contractar és superior a la indicada com a admissible al butlletí vigent per a la nostra instal·lació. Segons quina sigui la nostra comunitat autònoma, aquest document s'anomena de diferents maneres: *document de revisió periòdica*, *butlletí blau*, *butlletí d'instal·lació elèctrica*... Sempre l'ha d'emetre un electricista homologat.

En general, en el cas dels habitatges aquest document **té una vigència de vint anys**, o bé fins que es modifica la instal·lació (aleshores, ha d'anar acompanyada d'un nou butlletí elèctric).

El preu del butlletí sol ser d'entre els 100 i els 200 euros, llevat de si es detecten anomalies que requereixen una actuació més important. Es recomana demanar diferents pressupostos.

3 L'energia utilitzada

3 L'energia utilitzada

L'energia que utilitzem és tota l'energia consumida i s'expressa en quilowatts hora (kWh). Periòdicament, la distribuïdora envia a la comercialitzadora (en aquest cas, Som Energia) la lectura que marca el comptador. Si no hi ha lectura, ens fan una lectura estimada.

Al revés del que passa amb la potència —la paguem cada mes, independentment del consum, i per això s'anomena *terme fix de la factura*—, **l'energia utilitzada depèn del preu del kWh que tinguem establert i de la quantitat de kWh que utilitzem cada mes**; per això, s'anomena *terme variable de la factura*: augmenta si fem més ús elèctric i es redueix si en fem menys.

L'energia utilitzada inclou també l'anomenada **energia reactiva**. Aturem-nos ara un moment: l'energia que rebem a casa està composta per dos tipus d'energia, l'activa i la reactiva.

L'**energia activa** es mesura en kWh (quilowatts hora) i és aquella que es genera quan els receptors elèctrics transformen l'energia en treball mecànic o calor. Els receptors formats per resistències pures (com ara aparells de calefacció o llums incandescents) fan servir exclusivament aquest tipus d'energia.

L'**energia reactiva**, en canvi, es mesura en kVarh (quilovoltampers reactius per hora) i és la que generen alguns aparells elèctrics que necessiten crear camps electromagnètics per al seu funcionament (com ara, els fluorescents, les bombes, els transformadors o el motor de frigorífics i congeladors). És com una mena de demanda d'energia extra (per tant, un consum afegit) a la que ja és necessària. Aquest tipus d'energia no és consumible i tampoc no escalfa.

A més de perjudicar la nostra eficiència energètica, l'energia reactiva també provoca que baixi la potència de la nostra instal·lació, la qual cosa ens pot obligar a tenir una potència més alta. I, per acabar-ho d'adobar, un ús excessiu d'energia reactiva es penalitza amb recàrrecs (només a les tarifes 3.0TD o 6.1TD).

I, si és el nostre cas, **què podem fer per eliminar l'energia reactiva de la nostra instal·lació? Podem instal·lar una bateria de condensadors**. De tota manera, és recomanable contactar amb una empresa especialitzada que ens proposarà solucions per abaixar-la.

Com dèiem abans, els comptadors digitals enregistren dades sobre la potència utilitzada, però també ens aporten dades horàries d'ús d'energia, que tenen molt de potencial per ajudar-nos a ajustar les condicions contractuals (tarifa i potència) a les necessitats de cada punt de subministrament.

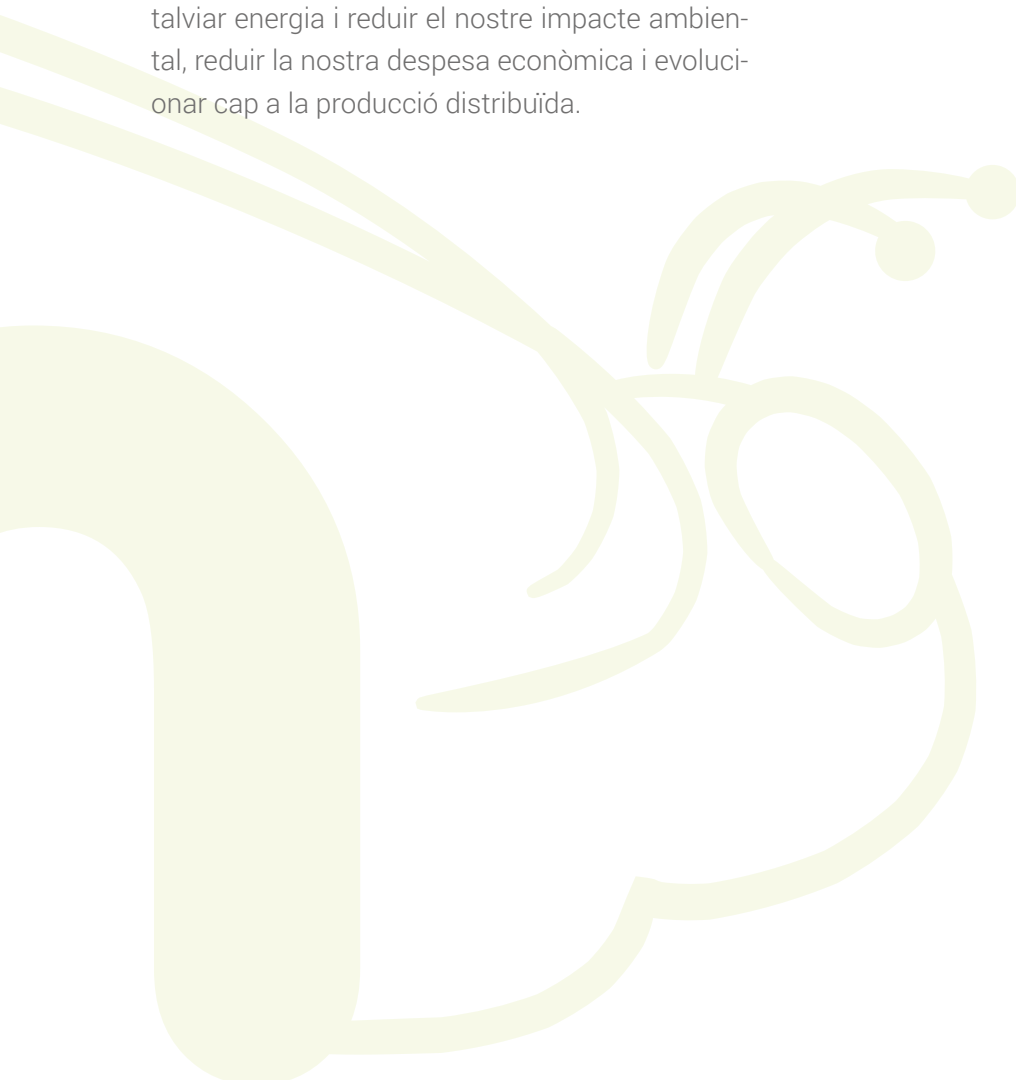
A partir d'aquestes dades, Som Energia ofereix el **servei Infoenergia** que, a partir de la integració de dades del comptador, regió geogràfica, perfil de demanda, etc., facilita la comprensió del nostre ús d'energia i acompanya les persones sòcies en el seu camí cap a una eficiència energètica i estalvi econòmic més grans.

Aquest servei és gratuït i es porta a terme a través de dos canals:

- **L'Oficina Virtual**: on podem consultar els nostres registres horaris d'ús d'energia i comparar-los amb altres períodes i mitjanes estacionals.
- **Informes personalitzats** que rebem periòdicament per correu electrònic al cap de 6 mesos d'estar a la cooperativa, amb **informació per**

passar a l'acció: com és el nostre ús permanent d'energia o *stand-by* i com podem reduir-lo; si tenim la tarifa adient a la nostra demanda, com podem fer per aprofitar-la i quant podem estalviar; com optimitzar la nostra potència; consells personalitzats per millorar els nostres hàbits davant els canvis d'estació; comparatives i tendència respecte a usos d'energia anteriors; agrupacions amb contractes amb característiques similars; com autoproduir la nostra energia en la distància mitjançant el projecte Generació kWh; el potencial d'autoproducció d'energia a la nostra llar, etc.

Així, de forma responsable i alineada amb la nostra missió de transformar el model energètic, fem ús de tota la informació de què disposem per estalviar energia i reduir el nostre impacte ambiental, reduir la nostra despesa econòmica i evolucionar cap a la producció distribuïda.

4 La tarifa contractada

4 La tarifa contractada

Quan contractem el servei d'electricitat, la [tarifa d'accés](#) a la qual podem optar ens ve determinada pel tipus de contracte que necessitem segons la potència contractada o la tensió que necessiti el punt de subministrament. Ens podem trobar en tres situacions diferents:

- més petita o igual a 15 kW
Correspon a les tarifes 2.0TD
- més de 15 kW.
Correspon a les tarifes 3.0TD.
- tensió d'accés superior a 1kV, xarxes d'alta tensió.
Correspon a les tarifes 6.1TD

Així doncs, per cada tipologia de contracte tenim dues opcions de tarifa, la periodes i la indexada.

Les [tarifes per períodes](#) estan calculades per Som Energia segons els acords de compra d'energia. Aquestes tenen un preu de l'electricitat fix repartit en franges horàries de consum.

La tarifa [2.0TD](#) té tres preus diferents d'energia segons tres períodes horaris: punta, pla i vall. Per contra, les tarifes [3.0TD](#) i [6.1TD](#) tenen sis preus d'energia que s'apliquen segons horari, temporada i zona territorial.

Com més ús d'electricitat fem durant les hores pla i vall en relació amb les hores punta, més a compte ens resultarà contractar la tarifa periodes.

Les [tarifes indexades](#), en canvi, es calculen segons el preu de l'energia al [mercat majorista diari](#) i té un preu diferent per a cada hora i cada dia, i aquests preus no es coneixen amb antelació. Sí que es coneix, però, quines seran les hores més econòmiques i les més cares de l'endemà.

El [preu de l'energia](#) l'obtenim d'aplicar una fórmula que inclou tots els conceptes (cost de l'energia, marge, càrrecs normatius...).

Si volem aprofitar les baixades i, a la vegada, assumir les pujades del preu de l'energia que hi hagi al mercat majorista, ens interessa disposar d'una tarifa indexada.

Si després de reflexionar-hi i fer números ens adonem que val la pena [canviar la tarifa contractada](#), hem de saber que aquest és un tràmit molt senzill que les sòcies i socis de Som Energia podem fer **des de l'Oficina Virtual**, i que pot trigar a executar-se entre dues i tres setmanes.

5 Els impostos i altres conceptes

5 Els impostos i altres conceptes

El darrer apartat que incrementa considerablement el preu de la nostra factura de la llum són els impostos i altres conceptes. Tot seguit els enumerem:

1 El peatge d'accés

És el que paguem pel fet que l'energia passi per la xarxa de distribució. Des de gener de 2020, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència s'encarrega de regular-los. L'han de pagar totes les persones usuàries, independentment de la companyia on tinguin contractada la llum. El seu cost depèn de la potència que tenim contractada i del consum que hàgim fet.

2 L'impost d'electricitat

És un impost especial creat pel govern espanyol i està regulat pel Ministeri d'Indústria. Es va crear per compensar les ajudes que antigament es donaven al sector del carbó. Actualment, aquest valor és del 0,5 %, mesura teòricament provisional per fer front a l'increment del preu de l'energia de l'any 2022, i s'aplica sobre el terme fix de potència i el terme variable d'energia.

3 El preu de lloguer de comptador

Ve donat per llei i el cobra la distribuïdora a través de la factura. El cost el fixa periòdicament el govern espanyol.

4 El bo social

És un ajut creat pel govern espanyol, vigent des de l'any 2009, per protegir determinats col·lectius considerats vulnerables. Si es compleixen les condicions establertes (pel que fa a renda i a situació familiar) es pot sol·licitar ser-ne beneficiari o beneficiària sempre que el contracte d'electricitat estigui en una comercialitzadora de referència (mercat regulat) i es consideri que

l'habitatge és l'habitual. A Som Energia no es pot sol·licitar el bo social establert pel govern, perquè és una comercialitzadora del mercat lliure i no del mercat elèctric regulat. Així i tot, aquest bo es finança obligatòriament a través de tots els contractes elèctrics i és per això que a Som Energia hem decidit fer-lo explícit a la factura.

5 L'IVA

És d'un 21 % (durant el 2024 reduït al 10% de manera temporal a causa de les mesures excepcionals aplicades pel govern espanyol) per a aquells contractes que tenen fins a 10 kW de potència contractada, independentment de si es tracta d'alta o baixa tensió. Si no hi ha canvis, la reducció està prevista fins a finals d'any. Aquest percentatge s'aplica sobre la suma dels conceptes següents: potència + energia utilitzada + impost d'electricitat + lloguer de comptador.

6 Preu corresponent al mecanisme d'ajust del gas

És un ajust creat per govern espanyol per paliar els efectes del preu disparat del gas al mercat majorista. Es tracta d'un import variable associat al mecanisme d'ajust establert al [RDL 10/2020](#). Aquest import es calcula per a cada període de facturació. Es pondera el preu de cada hora del mecanisme d'ajust ([publicat per l'OMIE](#)) en funció del repartiment horari energètic d'un consumidor/a tipus ([publicat per Red Eléctrica de España](#) segons la [Resolució de 23/12/2021](#)). El preu obtingut es multiplica, en cada factura, per l'energia total consumida en el període de facturació. El mecanisme d'ajust al gas no s'aplica als contractes de les illes Canàries ni Balears, i tampoc s'aplica a la tarifa Generation kWh.

